

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce privesc conținutul foilor sunt a se adresa redacției.

Manuscrisurile nu se înapoiază — Epistolele nefrancaie nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/2 de an
4 cor., pe trei luni 2 cor.
Pentru România și străinătate
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform
tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

— Apare în fiecare Joi. —

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Administrația ungurească.

Atare guvern sau stat constituțional, care nu este întemeiat pe simțimintele popoarelor, razimul din afară nu-l poate susține. Înțelegerea împrumutată susține statul, certele lăuntrice le ruinează și pe cele mai puternice. Principii acestea, pe cari făcătorii de legi totdeauna datorință ar avea, să le observe, de câte-ori intenționează a regula afacerile țării.

Că astfel de principii salutare nu se profesează, cu deosebire în țara noastră, avem a o mulțumi, de-o parte sistemului de alegeri corupte, ear' de altă parte indolenței popoarelor, cari alcătuiesc acest stat poliglot și în special politice pasive, de care cu deosebire noi Românii avurăm parte.

După sărbătorile Paștilor se va pertracta în dieta țării legea despre simplificarea administrației. Oare care pătură a populației nu are zilnic afaceri cu organele administrative, bunele, cum sunt?

Nu facem trista experiență și încă zilnic, despre diferite ceștiuni rezolvate de organele administrative în mod arbitrar și păgubitor? Nu cetim zi de zi plângeri de neîndreptări pe toate terenurile vieții publice? Noi, cești dela »Activitatea« o zicem, cu toată francheța, că vina o poartă nefasta politică pasivă.

Unde, când și cine este mai chemat a conlucra la delăturarea unei administrații rele, nedrepte și corupte, *dacă nu deputatul dietal*, care apărât de pavăza imunității, poate desvêli toate fărâdelegile până la forul cel mai înalt,

căruia chiar și ministrul, dator este a da ascultare eventualelor jalbe și dator este a face dispozițiile sanatoare și încă de urgență.

După teoriile pasiviștilor, ar trebui să nu caute nime lecuirea nedreptăților prin recourse la forurile mai înalte. Ar fi cu cuviință să sufere toate de dragul pasivității. Să aștepte cu perseverență schimbarea sistemului, căci după a lor părere, aceea trebuie să urmeze, așa numai de sine și spontan. Curios percept și cu atât mai naiv să poate numi acela, care fără conlucrarea sa, așteaptă îmbunătățirea stării sale critice și încă dela alte puteri străine.

Reforma administrației, care se intenționează, este de însemnătate și nu vom întârzia a o face cunoscută publicului nostru românesc, pentru-că pe lângă toată pasivitatea ilusorie, bine este să fim în curent cu schimbările, cărora și așa suntem supuși de voie de nevoie.

Este știut, că deși unii pasiviști de profesiune, ignorează totul ce se întâmplă în jurul lor, când se aplică atare lege, apoi se pun și dau învățături semenilor lor, deși întru nimic nu au contribuit la ușurarea șorței acelor, ba din contră i-au reținut dela folosirea dreptului lor cardinal, de a-și alege reprezentant și a-l pune în șirul luptătorilor, întru apărarea drepturilor, dela care ar avea a trage și alte foloase.

Suntem siliți a timbra ținuta aceasta de păgubitoare din tot punctul de vedere și nu știm când va sosi timpul, ca aceasta să fie pusă la locul potrivit.

De încheiere citez o zicere ponderoasă a bărbatului de stat Deák: »Acea națiune, care s'a negles ea pe sine, este vrednică de soarta sa«.

ADUNAREA GENERALĂ A INSTITUTULUI „ARDELEANA“

Mult așteptata, de-o parte dorită ear' de altă parte nedorită, adunare generală a inst. »Ardeleana« s'a ținut, respective era să se țină la 31 Martie n. a. c. Avem firma convingere că, nu numai acționarii interesați, fără chiar și publicul din afară așteptau cu atențiune încordată cele-ce se vor întâmpla. În urma animosităților ivite chiar și străini din loc arătau un interes deosebit față de această adunare.

Fiind ziua de Duminecă, încă înainte de 10 oare a. m., sala de operațiuni era ocupată de acționari și parte de privitori, unii acuiți intenționat, cu scop vădit de-a fi martori la cele-ce eventual se vor întâmpla.

Nu știm care dintre atâția dispunători ai institutului, a ordonat și dispus aranjamentul salei de ședință în modul acela comic, în care direcțiunea și comitetul de supraveghere a fost îndesat în ambutul de comunicație, despărțit cu barieră de cătră acționari. Priveliștea era în sine de fapt hazlie, cum erau înșirați unul câte unul după barieră. Față de această poziție se nu se mire nimenea, că se auziau diferite glume din partea acționarilor și a publicului.

Avem nădejde, că pentru adunarea viitoare se vor face alte dispoziții mai raționale și se va avea în vedere, că la adunarea gen. direcțiunea și comitetul de supraveghere nu trebuie separată în așa mod bătător la ochi și necorespunzător.

De altcum acela, care va fi dispus aranjamentul, a dovedit gust rău și nepracticabilitate.

Aranjatorul a uitat și de aceea, ca să pună o masă corăspunzătoare pentru atari acționari, cari sunt aplicați a-și face notițe despre cele dezbătute, cu scop de a-și memora motivele pro și contra, aduse din partea vorbitorilor.

Cu un cuvânt, dacă institutul are casa sa proprie și dacă sala direcțiunii este în așa mod splendid mobilată, apoi barem odată în an să facă cele de lipsă, ca și acționarii să-și aibă comoditatea lor recerută.

Punct la 10 oare, vice-președintele di recțiunii deschide ședința adunării gen. bineventând pe acționari și provocându-i a procedea la dezbaterile obiectelor puse la ordinea zilei. Totodată declară că, bilanțul și raportul (?) a fost publicat în mod legal.

De notar al adunării se denumește acționarul Simion Vlad, compt. la institut, ear' de scrutinători pe acționarii: Dr. Romul Dobo și Aurel P. Barcianu, membrii în comitetul de supraveghere.

Acționarul Dr. A. Muntean, luând cuvântul, zice următoarele: președintele adunării în cuvântul de deschidere a declarat, că bilanțul și raportul direcțiunii a fost publicat în regulă, aceasta dela început sunt silit a o declara de un neadevăr și având în vedere că raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere nu s'a publicat nicăiri, după-cum aceasta se dispune prin legea com. §. 198; având în vedere, că unui acționar i-s'a denegat privirea în rapoartele amintite și că acelea au fost încuiate chiar, și în fine având în vedere, că acționarii numai chiar în acest moment au luat la mână raportul anual și încheerea compturilor; propun că adunarea de astăzi să nu se fie și să fie amănată pe alt termen legal.

Postul președinte (și director substituit de-o vreme încoace) Nicolau Vlad, la afirmarea, că unui acționar, la cererea proprie, nu i-s'a pus la dispoziție toate actele referitoare la adunarea generală, declară că este neadevărat.

Față de această aserare, acționarul L. Bercian afirmă, că el a fost la 28 l. c. și a pretins dela dir. substituit punerea la dispoziție a actelor. Directorul promite a i-le pune la vedere, la 3 ore după amiază. Presentându-se la timp, i-s'a dat bilanțul și actele referitoare la acela, rapoartele însă nu. După ce comptabilul Romul Nicoară i-a spus, că acelea sunt încuiate, a trimis servitorul la președinte după cheie. Servitorul reintors, dealară că nu i-a dat cheia și nu vine. Aceasta-i starea faptică și o constată în fața adunării gen.

Mai departe pledează pentru propunerea acționarului Dr. A. Muntean și o recomandă spre primire.

FOIȘOARA

Expediția nordică a Transilvănenilor din suta a XVII.

Înainte cu zece ani a apărut în »Revue des deux Mondes« un articol, în care s'a vorbit despre un război mare european, care mai curând sau mai târziu va trebui să izbucnească între Nemți și între Slavi pentru hegemonia din Europa.

Popoarele latine, cari au suferit atâta din partea Nemților, vor trebui să se alăture pe lângă Slavi, ca să poată doborî odată prepotența Nemților, ear' izbucnirea acestui război e aproape când toate popoarele Slave din Sudul Monarchiei noastre cu România cu tot vor intra în alianța slavo-latină.

Întâmplările din urmă se par că corăspund acestei prorociri franceze, antagonismul dintre Slavi și dintre Nemți tot crește, ear' relațiunile politice, pe lângă toată iubirea de pace a domnitorilor, pe zi ce merge se înăspresc.

Că cine va eși biruitor din războiul acesta, acum e greu de-a joroci, dar' după părerea mea nefăcătoare, cu cât se amână războiul mai departe, cu atât cresc mai tare

șansele de învingere a Slavilor. Istoria ne arată, că popoarele nordice când se încaieră cu cele de miază-zi, dacă numerice și cultural-minte sunt egale, cele dintâi de comun râmân învingătoare, în fine e o lege naturală, că nimic nu-i statornic pe lume, nici un suș fără coborîș, pe Români i-au doborât Nemții, pe acestia îi vor trânti Slavii și așa mai departe.

Că în fruntea Slavilor va sta Rusia, asta de sine se înțelege, în urma asta e ușor de a găci că teatrul luptelor hotărîtoare va trebui să fie Galiția, respective teritorul Poloniei împărțite.

Acum noi Ardelenii am avut odată parte de o atare expedițiune nordică și încă înaintea lui Napoleon-Bonaparte, e drept cam tragicomică, dar' nu face nimic; pășăniile de atunci pot să se repeteze, pentru-că numai cultura popoarelor se schimbă, dar' țara și firea oamenilor nu, și de aceea e bine să ne-o reamintim, căci cine știe oare nu mai ajungem odată pe acolo...

Profesorul Széchy Károly în »Magyar történeti életrajzok«, fascicla III.—1900 descrie sub capitolul: »A hadak útja« foarte interesant expediția asta nordică, pe care în extras îmi permit să o fac și cetitorilor nostri cunoscută.

Pe ambițiosul George Rákoczy II., prin-

cipe al Transilvaniei și vasal al Turciei, după-ce i-a succes ușor să-și închine Moldova și Muntenia, l'a ajuns dor și de coroana polonă și a voit să fondeze o confederațiune orientală-nordică, de care afară de România, Moldova, Transilvania să se mai țină și țara Cazacilor (Ucrania) și a Tatarilor.

El, cel mai mare proprietar de pe țărmurile acelea din țară, a desconsiderat sfaturile familiei sale și n'a ascultat de Turci, cari i-au poruncit ca să nu se amestece în afacerile Poloniei.

La anul 1655 Svezii cu renumitul Carol al X. în 5 Septembrie a fost cuprins Varsava, ear' în 17 Octombrie și Cracovia.

Năvălind totodată și Rușii în Wolhynia, regele polon, care a fugit în Glogau, a fost rămas numai cu Lithuania, atunci Slahta (nobilitatea) polonă văzându-se strimtorată de toate părțile, a trimis după ajutor la Rákoczy, oferindu-i lui coroana, ear' fiului său oficial de Palatin.

Rákoczy de frică se nu pice toată țara lesască în mâinile Svedilor învingători, a intrat în desbateri cu Polonii, dar' totodată a trimis soli și la Carol al X. intr'ascuns.

Lui Rákoczy, după-cum zicea el, numai de Tatars îi era frică.

Ferdinand III., împăratul Austriei și regele unei părți din Ungaria, văzând pe Po-

lonii romano-catolici învinși de Svezii protestanți, a îndemnat pe Danezi și pe Muscani să se acate de Szevi. Acestia văzându-se strimtorâți au rugat pe protestantul Rákoczy să le vină într'ajutor.

Turcii au trimis vorbă lui Rákoczy, ca să nu se mestece, ba și regele Ungariei Ferdinand a voit să-l rețină, dar' ambițiunea lui era fără margini și așa s'a pregătit și el de războiu.

La porunca lui principii români i-au pus la dispoziție 6000 de ostași, harcz edzett, adică oșelii în lupte, după-cum îi descriu cronicarii ungurești, apoi și-a mai adunat o mulțime de luptaci: Nemeși, Sécui și Români de prin Transilvania și Maramureș la moșia sa din Viske, de unde în 6 Ianuarie 1657 a și plecat cu ei cătră graniță, sperând că printr'a 14-a Ianuarie va ajunge în Galiția, dar' fiind mari nemeși în Carpați, a trebuit mai întâiu să-și facă căli și să-și tragă cu funii tunurile și bagaja pe muntele Prislop în sus, de abia într'a 30-a Ianuarie, au ajuns peste Carpați în Skole! Totodată a ținut și o adunare mare de nemeși în 17 Ianuarie, în care a lăsat să-și voteze bani pentru războiu și a denumit de substituți în absența sa pe Rhedey Ferencz, om de treabă, dar fricos de Tatars, și pe Barcsai Akos, un beutor mare. (Va urma).

INVITARE.

Domnii acționari ai institutului „Ardeleana“ sunt din nou invitați a participa la adunarea gen amânata pe 8 Aprilie a. c. st. n. la 9 oare dimineața, din motiv, că prima adunare a fost convocată contrar legii comerciale §. 198.

Având în vedere, că oortegirile întreprinse pe la acționari parte în scris și parte verbal, au fost de natură seducătoare; și

având în vedere, că ou prilejul acestei adunări se vor descoperi sumedenii de incorectități ivite la acest institut, toate în detrimentul acționarilor: dorim participarea cât de mare și însemnată, ca fie-care să se convingă pe deplin despre mersul nereglat al afacerilor.

Mai mulți acționari.

Primirea în școala de cadeți din Sibiu.

Cu începutul anului școlar 1901/1902 se vor primi în cursul I. al școlii de cadeți c. și r. de infanterie din Sibiu circa 40 aspiranți. Condițiile generale pentru primire sunt următoarele:

1. Aspirantul să fie cetățean austriac, respective ungar.

2. Respectivul trebuie să aibă aptitudinea corporală pentru educația militară, ceea-ce se probează prin părerea medicală estradată din partea unui medic activ al armatei comune, marine belice, sau honvezime. Dela aspirații să recere, ca dezvoltarea corporală să corăspundă etății, ca aspirantele să fie pe deplin sănătoș, să nu aibă vre-un defect corporal, bătător la ochi, să nu fie aplicat spre oare-care morb erezit, sau contagios, și în urmă să vază bine și să aibă auz dezvoltat.

3. Să fie absolvat 4 clase ale unei școale medii (gimnasiu sau școală reală) cu un succes cel puțin suficient.

4. Să aibă purtare morală cel puțin suficientă. Atestat separat estradat de primăria comunală să recere numai în cazul, când aspirantul ar fi părăsit de mai mult ca 6 luni școala.

5. Aspirantele să fi ajuns anul al 14 al etății și să nu fie trecut de 17 ani. Determinarea etății să regulează cu 1 Septemvrie a anului de primire. Aspiranții deja asentați nu se vor primi.

6. Taxa de întreținere (vipt, vestminte, încălțăminte și didactru) trebuie solvită la timpul său:

a) Fiii legitimi ai ofșterilor, ai cooperatorilor castrensi evanghelici, gr.-cat. și gr.-or., funcționari militari, subofșteri activi, după aceea ai pensioniștilor și invalizilor din armata comună, marina belică și honvezime, solvesc numai 24 coroane pe an.

b) Fiii legitimi ai ofșterilor, ai cooperatorilor castrensi și funcționarilor numiți sub a) din rezerva armatei, a funcționarilor aulici și civili, a servitorilor aulici de stat și civili plătesc 160 cor. pe an.

c) Pentru toți ceilalți fii ai patriei taxa e de 300 cor.

Taxa este de a se solvi în 2 rate semestrale, anume în 21 Septemvrie și 1 Martie a fie-cărui an. Comandantele școalei este autorizat a concede elevilor mai sëraci, ea să solvească taxele și în rate lunare.

Elevii, cari își probează paupertatea (sărăcia), și au purtare foarte bună, ear în studii cel puțin calcul bun, pot cere dela ministrul de rășboiu micșorarea taxelor.

7. Elevii la întrarea lor în institut au să aducă cu sine: 6 cămeși, 6 ismene, 6 o-

biele, 6 batiste, 6 ștergare, 6 mănuși de uniformă și 1 pereche papuci, toate în stare bună.

Petițiunile de primire sunt a se trimite comandai școalei de cadeți de-adreptul, cel mult până în 15 August st. n. 1901, alăturând în tot casul atestatul de pe anul școlar din urmă.

Revista externă.

Lupta Burilor.

Știrile ce sosesc de pe câmpul de rășboiu din Africa-sudică, sunt favoritoare Burilor, cari, după-cum se raportează ziarului englez «Daily News» dela un colaborator al său, au avut în decurs de 5 zile 33 de lupte cu trupele engleze, în cari lupte tot Burii au eșit învingători. Situația Englezilor e de present foarte critică și se sperează că nici când nu vor mai ajunge în poziție de a se putea apăra contra atacurilor bure.

Misiunea engleză,

sub conducerea feldmareșalului lord Wolseley, care are a face cunoscută Regelui Carol suirea pe tron a Regelui Eduard, a sosit deja în București, primită fiind într'un mod sərbătoreșc.

Din China.

Din Shanghai se vestește, că China a pus pe picior de rășboiu 50.000 de oameni, să apere Yangteforts-ul, din cauza neînțelegerilor dintre ea și Rusia, nevoind să subscrie contractul privitor la Mandjuria, care afacere a ațit și pe Iaponia contra Rusiei

Invitare de abonament.

Cu ziua de 1 Aprilie st. v. deschidem pe pătrarul al doilea April—Iunie a anului de față, abonament la

„ACTIVITATEA“

cu prețurile din fruntea foii:

Pe un an 8 coroane.

Pe jumătate de an 4 „

Pe un pătrar de an 2 „

Onorații noștri abonați, al căror abonament scade la acest termin, sunt cu stimă rugați a grăbi cu trimiterea înainte a prețului de abonament, ca să nu fim nevoiți a întrerupe expedarea mai departe a foii la adresele domniilor lor.

Domnii abonați vechi sunt rugați a scrie pe marginea (cuponul) mandatului postal numărul de pe fașia sub care primesc foaia.

Abonații noi vor binevoi a-și scrie lămurit numele, locul de unde sunt și posta din urmă.

Administrația
„ACTIVITĂȚII“

NOUTĂȚI

— **Convocare.** Pe basa mandatului comitetului central, pentru constituirea despărțământului Dobra al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, la care vor aparține comunele din cercul administrativ Ilia-Murăș., convoc prin aceasta adunarea constituantă a acestui despărțământ pe ziua de 3/16 Aprilie a. c. la 2 ore p. m. în școala tractuală din opidul Dobra, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării de constituire. 2. Inscrierea de membri. 3. Alegerea comitetului cercual. 4. Verificarea procesului verbal. 5. Inchiderea adunării. Sunt rugați toți P. T. Domni, cari se intere-

seză de înaintarea poporului român, a participa la adunare și a stărui să participe cât mi mult popor. Dobra, la 15/28 Martie 1901. Iosif Morariu, protopresb., delegat al comitetului central.

— Ajutorul de stat pentru preoșimea dii patrie gr.-or., este asignat deja din parte guvernului pentru cartatul prim al acestui an. Sumele sunt deja asignate respectivei consistorii așa, încât deja înainte de Sf. Pati preoșii și-ar putea primi competențele curenite.

— Meseriașii români din loc, după-cum suntem intormați, se pregătesc a da o noă reprezentatiune teatrală, care promite a fi tot atât de strălucit succesă, ca și cea din camevalul trecut. Conducător e și de astădată dl C. Baicu, care arată foarte mare înteeș față de înaintarea și cultivarea meseriașilor. Dorim ca azi-mâne dl C. Baicu să fie pentru meseriașii din loc aceea, ce dl Victor Trdășianu este pentru meseriașii din Sibiu. Cu D-zeu înainte!

— Inteligența română din Dobra și giur din incidentul constituirii despărțământului Dobra al »Astrei« invită la *Producțiunea și petrecerea* ce o va arangia cu concursul unui grup de seminaști din Sibiu la 3/16 Aprilie a. c. (a treia zi de Sf. Paști) în sala hotelului »la Husariu« din Dobra. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat pentru despărțământul »Astrei« ce să înființează. Dobra, la 17/30 Martie 1901. Comitetul arangiator. Prețul de intrare: de persoană, locul I. 2 cor., locul II. 1 cor. 60 fil, loc de stat 1 cor. Bilete să pot căpeta la dl Iosif Petroviciu și seara la cassă. Oferte marinimoase se vor cuita în jurnale.

Program: 1. »Furtuna«, cor de I. Dürner. 2. »Seara«, cor de Abt 3. »Dormi în pace«, poesie de A. Vlăhuță, declamare. 4. »Hora ploaia«, cor de G. Dima. 5. a) »Nu-s parale«, cor de G. Dima. b) »Hățegana«, cor de T. Popoviciu. 6. »Caii țigănului«, anecdotă de T. Speranță, declamare. 7. a) »Româncuță«, cor de *.*. b) »Imnul unirii«, cor de T. Popoviciu. 8. »Cisla«, operetă comică de C. G. Porumbescu.

— Mare cutremur de pământ s'a simțit zilele acestea în întreagă Muntenia. În multe localități zidurile bisericilor și caselor au fost crăpate. Cutremurul manifestat prin două puternice șgduiduri a durat aproape un minut.

— Regele Victor Emanuel și oarele de oficiu în ministerul italian. Într-una din zile Regele Victor Emanuel a voit să se înțeleagă cu ministrul de externe asupra unei chestii foarte însemnate și astfel la orele 10 a. m. s'a dus pe jos și neînșojit de nimeni la minister, unde n'a aflat însă decât un singur oficial inferior, care recunos-când pe Regele, a zis foarte confuz: »Maiestate, oficialii din minister vin numai la 11 ore a. m.« Regele a primit zimbând acest răspuns și s'a întors în cuirinal. — De atunci toți oficialii, până chiar și ministrul însuși se duc regulat în fiecăre zi dimineața la 9 oare în biurou.

— Inveninare de sânge. Din Zenta se scrie: fizicul orășenesc de aici, Dr. Josef Kovács a căzut jertfă ocupațiunii sale proprii. El s'ea un cadavru, din care câteva picături de sânge i-au stropit obrazul. Dr. Kovács și-a șters obrazul cu mâna și a inficiat astfel o mică rană deschisă ce se afla pe nas. Urmările s'au arătat îndată. Ai sei de loc au telegrafat la Budapesta după profesorul de universitate Dr. Réczey și după medicul Dr. Szánthó din Szabadka. Amândoi au sosit, dar prea târziu, căci nenorocitul medic și-a șfșit viața între cele mai grele chinuri.

— Un veteran. În Samobor trăește un bătrân veteran, sublocotenentul din reg. Alexander Ritter v. Wuchkovich. El a ajuns deja rara etate de 102 ani; în lupta dela Custoza a fost greu rănit, străbătându-i un glonș prin coaste. De atunci bătrânul veteran trăește retras cu o pensiune de abia de 350 fl. la an.

— Un olar din Oradea-mare, Fekete József, de bucurie, că vezi Doamne a scăpat de cătanie, s'a pus și a trimis Impăratului mai multe oale colorate, ca să-i facă și »Lui« o bucurie. Dar' vezi cum sunt și dnii aștia de pe lângă Impăratul, n'au vrut să primească oalele, și l-a înștiințat despre aceasta. El însă și mai și, li-a răspuns înapoi, că el ce trimite odată, apoi e trimis, și nu mai primește înapoi. Astfel stau oalele în magazin la gara din Viena.

— Parisul și Londra. Scriitorul francez Felix Pyat a scris următoarele despre deosebirea dintre Paris și Londra: Vizitiul parisian mână în dreapta, cel englez în stânga. Vizitiul parisian șede nainte, cel englez napoi. Parisul e compact, Londra împărășiată. Parisul se mărește prin absorbire, Londra prin extensiune. Parisul e din peatră, Londra din cărămidă. Parisul are zidiri înalte și strade înguste, Londra strade late și zidiri joase. În Paris ferestrele se deschid ca ușile, în Londra se trag în sus și se lasă ear' în jos. Parisul e colectivist, posedă zidiri ca casarmele, Londra e individuală, fiecare familie își are zidirea. Parisul își are portarul seu, Londra cheia dela casă. În Paris se zice »Cacao«, în Londra »Cocoa«. Parisul lasă de timpuriu patul, care stă lângă părete, Londra rămâne mult în pat, care se află în mijlocul odăii. Parisul ia dineuri, Londra mănâncă. Londra, a zis Voltaire, posedă o sută de religii și nici un sos, Parisul 100 de sosuri și nici o religie. Londra se folosește de o furcuță cu 3 coarne, Parisul de una cu 4. Parisul e vioiu, Londra supărată. Parisul poposește, Londra aleargă. Londra are soldați pușini, Parisul prea mulți. Soldatul parisian are blusă vânăată și pantaloni roșii, cel englez blusă roșie și pantaloni vineți. În Paris preoșii celebrează la cununii, în Londra lasă singuri să se cunune. În Paris femeile măritate sunt libere, în Londra încetează de a mai fi. Parisul are mai multe sinucideri, Londra mai multe omoruri. Parisul lucră, Anglia negociază. În Paris canalii se bate cu lovituri de picioare, în Londra cu pumnii. Proletariul din Paris numește »casa de zălogire« »mătușă mea«, cel din Londra »unchiul meu«.

— Și-a reparat onoarea. Conteles Boni Castellane, un așa zis perde-vară, care a luat de soție pe fiica milionarului Jay Gould, căreia în scurt timp i-a păpat câteva milioane, până-ce în cele din urmă a fost pus sub curatelă, s'a dus într-una din zile la locuința directorului »Figaro«, de Rodays, și i-a tras câteva palme, și nainte de ce s'ar fi trezit pământul, Castellane și-a văzut de drum. De Rodays, pentru a-și repara onoarea, l-a provocat la duel. În regulamentul duelurilor din Franca, cel cu pistolul ar trebui să fie nepericulos. Castellane a trecut însă peste acele reguli și a pușcat tot el pe pământul în partea — locului, și astfel un moșic, care te atacă în locuința proprie, a devenit ear' gentleman, căci și-a reparat onoarea. Chiar și onoarea pământului a fost prin aceasta reparată. Sângele, care a curs din rană a spălat rușinea de pe buca obrazului. El ar fi fost pe vecie desonorat, dacă nu ar fi dat omului care l-a pământ, și buca cecă-laltă. Așadar' vătămarea onoarei s'a reparat prin vătămarea corpului.

— În Balázsvágás 3 oameni au murit de foame, o bătrână de 60 de ani și 3 nepoți ai sei, neavând pe nimeni, care să se îngrijească de ei.

— În comuna Kisfalu frumoasa și avuta fată Ana Sandor și-a fost dat inima tînărului Samuel Podrom și pe Dimineața trecută s'a fost hotărât cununia. Întreg satul a petrecut pe tinerii miri la biserică, cu mare alaiu. Soartea însă a voit, ca să schimbe buna dispoșiție a tuturor, aducând în locul ei supărare. Când adecă mirii au ajuns la ușa bisericii, mireasa deodată a picat moartă jos la pământ. Mirele văzând cadavru rece al iubitei sale, a înebunit, ear' publicul a început a se bocii și a plânge. Astfel dintr'un convoiu vesel, a devenit un convoiu funebru.

— În Corsicana (Texas), a fost ars de viu un Negru, din cauză că ar fi omorât o femeie.

— O sângeroasă dramă familială s'a petrecut în comuna Fărjeș. Economul Băbista Misits sfâindindu-se cu nevasta sa, a luat o sicure voind s'o lovească cu ea în cap, mama nevastei însă, care se afla acolo, a sărit între ei; bărbatul în mânia lui nebună a lovit pe soacră-sa cu sicurea în cap, omorându-o, ear' după aceea cu o lovitură a dorbit la pământ și pe nevastă-sa, și mai pe urmă a dispărut. După-ce s'a descoperit faptul și omoritorul a fost urmărit, a venit din Jakuba (cercul Verșetului) știrea, că Misits s'a sinucis acolo cu un revolver.

— De 200 ori peste Oceanul-Atlantic. Căpitanul Skjöldt din Copenhaga a făcut zilele acestea cu vaporul «Island» a suta călătorie la New-York. Astfel după reîntoarce-rea sa el a trecut peste ocean de 200 de ori. Sunt 17 ani de când a întreprins el prima călătorie la New-York, ducând de atunci încoaci 47.000 de emigranți în lumea nouă.

— Doi amoresați — dispăruți. Poliția din Charkov (Rusia) a înștiințat pe ceadin Iași, că sublocotenentul Wladimir D. Ponitavski a răpit pe fiica de 18 ani, Feodora, a unui mare comerciant de acolo. Fata, dându-i-se ocaziune, s'a îngrijit de banii de drum și și pentru traiu, luând din cassa tătâne-so nu mai puțin de 60.000 ruble în bani gata și juvaere de mare preț. Părinții fetei, cari nu s'au învoit deloc la căsătoria ei cu sublocotenentul, au pus poliția în urmărirea lor.

— Marele și vechiul neguțator din Paris, Alfred Duval, care posedă mai multe restaurațiuni, fiind toate bine cercetate din cauză că vinul era mai ieftin ca în altele a fost prins cu ocazia mică. In urma cercetării ce s'a făcut s'a constatat, că Duval în decurs de un an și jum. a întrebuițat 17.000 kilograme de chemicalii la falsificarea vinului. El a fost osândit la 6 luni închisoare și silit să-i publice sentența, pe spesele proprii, în circa 50 de ziare.

— O mare spaimă a cuprins pe privitorii unui circ dintr'un oraș francez. Reprezentația primă de abia începută și deodată s'au auzit câteva trosnituri. Publicul uitându-se în jur a observat că stâlpii pe care era construit circuitul se mișcă și totul stă să se dărîme, și astfel cuprins de frică a alergat spre ușă. In acel moment toată construcția s'a ruinat și ca 100 de persoane au fost rănite.

— Strivit de roata morii. Morarul Ianc Dragalina din localitatea (comit. Aradului) voind a drege roata morii, a oprit-o, și s'a apucat a lucra. Deodată roata a pornit și bieta morar a fost mutilat într'un chip îngrozitor, prins fiind între schițe.

— Intre mai mulți țărani. Unul negricios la față și cu aspect rară neagră... «Ce domni mari sunt și ministerii!» știa, de m'ar face un lucru mare mine barem un cioban... minister... deasupra lor... un domn... dintr'un... bă... » A... te face... și... din partea... »

Administrația «Apărarea Națională» și «Curierul Comercial» precum și celelalte foi din România, sunt cu stimă recercate, a lipi marce postale prescise pentru «Ungaria», ca să nu fim siliți a plăti amende zi de zi.

Amicului T. Făget: Nu uita de promisiune. Românilor ține minte binefacerile, ear' pe binefăcătorii îi slăvește. Avem nădejde că te vei acuți culantissime. Salutare.

Viorică! A sosit timpul matalu! nu ești aplicată a culege viorele mărtisoare? Cum îți place această strofă? O fată de sat mi-a fost dragă, avea păr bălai, inelut, ochi tainici ca zările albastre și graiul blajin, fermecat. Pa!—pa!!

Tuturor abonenților cari nu primesc la timp foaia. Ne rugăm a se reclama de cu vreme. Causa iregularității sunt totdeauna postele ultime și imanautorii comunali. De aici se expediază în toată regula și grabnic.

O. S. Sunt absolut convinși de iubirea Ta d' s'evărșită, dar te rog, crede și din partea mea această. Că ce dovezi pot înfățișa de aici, că o jale îți este viața și că mă sfârșesc de dorul tău? Mă sbucium în încet în deslegarea problemei noastre, dar vai! ce e de grea și ce teribilă amărăciune simt, puteriu nu-mi pot ajuta să-i dau o soluție fericită. Nesfârșite sărutări... *Ideal.*

Subscrierea superioritate cu inima frântă de durere anunță, că prea iubitul lor coleg

GERASIM VANA,

teol. abs., subprefect în Seminarul Junimei rom. gr.-cat. din loc.

după un morb greu, împărțat cu Sf. Taine ale muribunzilor și-a dat sufletul în mâinile Creatorului azi în 29 Martie la 9 ore a. m. în anul al 25-lea al vieții. Rămășițele pămăntești ale prea iubitului defunct s'au depus spre odichnă vecinică Duminecă în 31 Martie n. la orele 2 $\frac{1}{2}$ p. m. în cimiteriul comun.

Să ne rugăm pentru sufletul lui!

Blaj, în 29 Martie 1901.

Superioritatea

Seminarului Junimei rom. studiostat. din Blaj.

DIVERSE.

O mare incurcătură.

Poliția judiciară din Paris e într'o mare incurcătură.

In ziua de 21 Septembrie, o femeie care zicea că o cheamă Geffroy, în vârstă de 42 ani, a fost primită pentru boală gravă în spitalul Laëmec, unde a murit peste câteva zile.

După-cum e obiceiul, s'a chemat fratele seu, singurul membru din familia răposatei. Dar fratele pus în fața cadavrului, declară că moarta nu e sora sa.

Administrația, după-ce duse cadavrul la morgă, făcu cercetări și găsi pe un domn cu care repozata trăise în concubinată doisprezece ani.

Acesta pus și el înaintea cadavrului, declară că moarta este într'adevăr d-na Geffroy. Fratele fu chemat din nou și din nou declară, că defuncta nu-i e soră.

Se mai cercetă ce se mai cercetă și se aillă că bărbatul morții trăiește la Nevars. Acesta chemat la Paris, spune verde, că domnul despre care s'a crezut că e fratele ei, e cu adevărat cumnat cu el și că se miră de această atitudine. Fratele, chemat a doua-oară a declarat încă odată, că moarta nu-i e soră și pace bună.

Poliția acum e și mai incurcată decât înainte de a fi ascultat martorii.

Sărbarea morților la Iaponezi.

Există credința la Iaponezi, că atunci când luna e plină pentru a șapte oară într'un an sufletele celor morți fac vizită locuințelor lor. Pentru aceea li-se pregătește un loc de odichnă. Se pune o saltea nouă de paie, peste ea o masă mică, la colțurile căreia se așează câte un băț de bambus verde, în vârful cărora se pune hârtie cu paie. Pe masă se înșiră fotografiile membrilor familiei și mai multe lucruri de ale mâncării.

In seara zilei a 13-a, luna a șapte-a, se aprind în fața casei telinare împodobite cu hârtie. A doua zi vine un preot și face rugăciunile trebuincioase. La 15 se aprinde o torță, care arată drumul spre imperiul morților.

Venerațiunea aceasta adusă morților este numai o parte a acestor festivități, care stă în viu contrast cu celelalte părți. Târziu, seara, când luna e pe cer, se adună tinerii din sat în curtea spațioasă a unui templu, unde joacă până dimineața. Mai mulți inși bat ca în tobe pe niște butoaie goale. Mai multe părechi îmbrăcate fantastic joacă bizar, cântând în același timp și din gură cântece de veselie.

Când s'a început europeanizarea moravurilor în Iaponia, guvernul a interzis aceste sărbări, cari însă se practică încă prin ținuturile muntoase, unde nu pătrunde ochiul vgilent al poliției.

Folosirea chibritelor (lemnșelor)

este mai mare în Germania. 12 chibrite se vin zilnic la un om, în Anglia 8, în Belgia 7, Franța 6, America 6, și Australia 4. Într'o zi se consumă în Europa cam la 2.000.000 de chibrite. Valoarea chibritelor produse pe an în toată lumea este de 740.000.000 mărci. Ieftinătatea cea mare a chibritelor nu pare de mirat, când ne gândim că o jumătate de chilogram de fostor ajunge ca să fabricăm 1.000.000 de chibrite.

Cea mai mare și cea mai veche fabrică de chibrite este la Iön-Köping în Svedia. Ea are o existență de peste 47 de ani și în acest timp a fabricat peste 6 miliarde de cutii de chibrite în valoare de 65.000.000 cer-vane. Toate aceste chibrite puse unul lângă altul ar putea de 50 de ori încungiura pământul.

Somnul.

Pisicile și câinii mici dorm încolăciți în jurul înșile, adevărat iau aceeași pozițiune, pe care au avut-o mai înainte de a se naște. Copiii, când sunt lăsați liberi își iau pozițiunea pe care o voiesc, când nu sunt înfășați sau înfășurați în plapomă, dorm de asemenea încolăciți. In nouă casuri din zece,— după „Medicul Record”—tinerii copii, cari sunt lăsați să doarmă în libertate, își îndoesc picioarele și dorm cu capul în brațe. Cu începere dela cinci ani, pozițiunea copilului în somn se schimbă. Copiii se culcă pe o parte, cu picioarele îndoite, și se servesc de brațe ca de niște perne. Numai la o vârstă mai înaintată ei își întind picioarele în toată lungimea lor. E o atitudine care e proprie omului în somn. Aceasta e dormirea pe spate. Nici un animal nu ia de bună voie o astfel de pozițiune în somn. Consecințele acestui fel de dormire sunt cunoscute de toată lumea. Ele constau în visuri rele, în visiuni groaznice, etc. Somnul pe o parte e cel mai sănătos. Unii preferă să doarmă pe partea dreaptă, alții pe cea stîngă. Cestiune de gust și de stomac.

Insectele parfumate.

Se știa până acum de insectele luminoase, de insectele rubine, safire, smaralde. Eată acum și insectele parfumate. Ele sunt mai numeroase decum își poate închipui cineva. Mai întâiu e Cicindela campestris, care miroasă a esență de trandafiri, apoi cermibiciele, Aromia muscata, care răspândește în jurul sălcioilor un miros plăcut de mosc; în sfârșit, speția de insecte sfinx, Convovuli și Ligustri, răspândesc în jurul lor arome suave.

Semēnță de cânepă să cumpără cu 2 cor. 20 fileri mēsură de 20 litri, ori cātă. Cine? o spune redacția.

Un învățăcel

în etate de 13—14 ani, se caută pentru Institutul Tipografic „Ideal” din Hațeg. Cei-ce afară de limba maternă mai cunosc și limbile maghiară și germană, vor fi preferiți.

Subscrisul am de vânzare

60 fire de gorun

dela 30—70 centimetri groase, în grădina mea proprie aflătoare în comuna Romos, în intravilan. Prețul și condițiile se pot ști la mine și la Redacție.

1—3

Deschidere de prăvălie.

Emerich M. Kovaltsik

a deschis la 10 Martie n. a. c., în edificiul hotelului „Central” din loc o

Prăvălie de manufactură

în mare și mic

Cel mai bogat asortiment de pânze veritabile de Rumburg, mărfuri de in și damast, servicii de masă, canavasuri, cretoane, oxforde, zefire, perkoline, șifoane, căptușeli, etc.; mărfuri curente, ghetete, umbrele de ploaie și de soare, precum și tot felul de articli aparținători acestei branșe.

Cele mai bune fabricate!

Prima calitate!

Serviciu prompt și solid!

Cele mai ieftine prețuri originale de fabrică!